

AKTUELLA FRÅGOR **"Satsa på folkbildningen"**

I morgon möter 350 företrädare för bildningsförbunden statsminister Göran Persson vid en konferens i Stockholm. Det behövs ett långsiktigt partnerskap med staten om villkoren för folkbildningen, skriver ABF:s ordförande Karl-Petter Thorwaldsson tillsammans med de övriga studieförbundens ordförande.

Få verksamheter kan mäta sig med studieförbunden: Tre av fyra svenskar har någon gång deltagit. 2004 samlade studieförbunden 2,5 miljoner deltagare och 90 procent av deltagarna är nöjda med den verksamhet de deltagit i. Statens utvärderingar ger studieförbunden "väl godkänt".

Studieförbunden är en omistlig del av det livslånga lärandet. Utvärderingar av "Kunskapslyftet" visade samma goda resultat. Inte minst när det gällde att nå ut till utsatta grupper var studieförbunden en mycket viktig resurs.

Statliga utvärderingen av folkbildningen (SOU 2004:30) konstaterar: "Ingen annan studie- eller utbildningsverksamhet uppvisar samma bredd som folkbildningen. Den berör många olika samhällsgrupper och alla åldrar. I detta ligger ett starkt demokratiskt inslag."

En SCB-undersökning visar att 10 procent av studieförbundens deltagare är födda i ett annat land. 8 procent har föräldrar födda i ett annat land. Denna andel växer. Nu får vi en välkommen ny kollega, studieförbundet Ibn Rushd som har åtta muslimska riksorganisationer.

Här ligger en av studieförbundens viktiga utmaningar. I grunden handlar det också om hur den svenska demokratin kan stärkas. Demokrati är inte en gång för alla given. Varje generation måste omfattas av den grundläggande utgångspunkten om alla människors lika värde och rättigheter liksom om tilltron till att varje människa, med sina förutsättningar och egenskaper, tillsammans med andra kan forma sin gemensamma framtid.

Detta engagemang måste växa underifrån. Det är ett levande civilsamhälle, med lokala föreningar, nätverk, studiecirkel och grupper som formar en demokratisk medborgaranda. Här finns mötesplatserna där engagemang, ansvar och ömsesidig tillit växer. Vi erbjuder också mötesplatser för samtal kring angelägna samhällsområden. När Sverige stått inför avgörande politiska beslut har studiecirkel och föreläsningar fyllt en viktig roll. På samma sätt har många kommuner samarbetat med studieförbunden för att t ex stärka lokal utveckling. Till detta kan läggas studieförbundens stora betydelse för det lokala kulturlivet.

Statens anslag till folkbildningen har sedan början av 1990-talet reducerats. I en tid när visionerna om ett kunskapssamhälle och ett livslångt och livsvitt lärande är högt prioriterat är det dags att åter prioritera folkbildningen. Grund- och gymnasieskolor samt högskolorna har resursmässigt stärkts under de gångna tio åren. Folkbildningen borde ges likartade förutsättningar för sin del inom det livslånga lärandet.

Samtidigt konstaterar vi att många kommuner kraftigt reducerat sitt stöd till studieförbunden. Detta innebär att folkbildningen försvagas, och bidrar till att försämra villkoren för civilsamhället. Många lokala studieförbundsavdelningar tvingas lägga ner och en fungerande infrastruktur för lärande och kultur bryts ner.

En nationell folkbildningspolitik förutsätter att stat, landsting och kommuner ger bra villkor för studieförbund och folkhögskolor. Det sker bäst genom att staten i framtida fördelningssystem ger goda förutsättningar för studieförbunden att utifrån egna värderingar arbeta långsiktigt

Publicerad i SYDSVENSKAN den 26 september 2005

och med inriktning på egna mål och hög kvalitet.

Folkbildningen behövs som redskap för att kunna förstå och påverka de snabba och dramatiska förändringarna i vår omvärld. Studieförbunden garanterar medborgarna ett livslångt lärande. Engagerade och kunskapssökande medborgare är en förutsättning för demokratin.

Därför ser vi fram mot ett handslag med statsministern, regeringen och riksdagen om de långsiktiga förutsättningarna för studieförbundens verksamhet.

Kalla det gärna **ett partnerskap för demokrati**.

Karl-Petter Thorwaldsson, ABF
Dan Brändström,
Folkuniversitetet
Leif Carlsson,
Medborgarskolan
Sofia Modigh,
Nykterhetsrörelsen
Michael Ekdahl, Sensus
Rolf Carlsson, SISU
Leif Kindblom,
Studiefrämjandet
PerOlof Öhrn, Bilda
Sven-Olov Edvinsson, Vuxenskolan
26 september 2005